

L'ús del català cau a la URV en benefici del castellà

La llengua del país és la tercera en docència als màsters que ofereix la universitat tarragonina, per darrere del castellà i l'anglès

Estudiants al Campus Catalunya de la URV. | URV

Fent un cafè al bar del **Campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili** un dimecres a quarts de dotze no se sent parlar cap taula del voltant en **català**. Un alumne xerra amb una professora fora de l'aula en castellà, un grup d'estudiants juga amb cartes de pòquer en castellà, dos nois comenten vídeos del mòbil en castellà i tres noies es queixen de les notes del treball d'ocupació en castellà.

La universitat ha de ser, i és, "un **espai poliglota**" i més a Catalunya, on es comptabilitzen **més de 300 llengües** fruit de les onades migratòries de les últimes dues dècades, assegura **Miquel Àngel Pradilla, sociolingüística i catedràtic de la URV**. És cert, però, que en aquest panorama **el català sempre hi surt perdent?**, analitza l'expert.

L'ecosistema comunicatiu català actual és el resultat de dos factors: en primer lloc, **més de la meitat de la població resident a Catalunya té com a llengua inicial el castellà?**. En segon lloc, **el 40% de la immigració que rep el territori és castellanoparlant?**. Pradilla conclou que **ens trobem en una situació que incrementa el diferencial lingüístic que ja teníem?**.

Les universitats no estan al marge de les dinàmiques comunicatives de la llengua catalana. A més de la incorporació de l'**anglès com a llengua acadèmica per excel·lència**, el professor Miquel Àngel Pradilla creu que durant les interaccions entre l'alumnat i **a causa de l'adaptació al castellà la**

llengua catalana és menys utilitzada?. Una situació que també es troba a les aules: ?L'alumnat interacciona en castellà i el pes real del català a classe, més enllà de les estadístiques, **ha perdut intensitat?**, detalla Pradilla.

El castellà i l'anglès en augment a la universitat tarragonina

A més d'informar que **el català ha perdut mig milió de parlants des del 2005**, la **Plataforma per la llengua** conclou després de publicar l'informe del 2021 que ?a les universitats hi ha un **entorn cada vegada més castellanitzat?**. Les dades de l'estudi asseguren que el percentatge de classes en català a les facultats de Dret de Catalunya és del 41%, però el problema és molt anterior: ?Els alumnes de l'últim curs d'ESO tenen més coneixements de castellà que de català en totes les regions educatives del país?. Una situació que s'estén a totes les franges estudiantils, ja que la Plataforma per la llengua determina que **?el domini del català és el més baix dels tres idiomes presents als estudis obligatoris i postobligatoris?**.

Les últimes dades obtingudes a la URV daten de l'any 2015, a partir d'un estudi fet preguntant als estudiants quina és la llengua en què reben les explicacions. Les xifres apunten que la llengua de docència en graus és **majoritàriament la catalana**, així i tot, el percentatge és, tan sols, del **65%**, mentre que el **30% de les explicacions es fan en castellà** i la part restant de tant per cent fa referència a l'anglès. Unes xifres que van a la baixa pel que fa a la llengua pròpia, ja que en estudis lingüístics anteriors, concretament fets l'any 2008, va calcular-se que el 70% de la docència a les aules es feia en català, mentre que el castellà no arribava al 25%.

[noticiadiari]2/226454[/noticiadiari]

Durant el curs 2015-2016, a la **Universitat de Lleida** es calcula que més del **84% de les classes de grau es fan en català**, mentre que el castellà no arriba al 9%. Aquell mateix any, les estadístiques de la **Universitat de Barcelona** mostren que més del **70% de la docència de graus universitaris va fer-se en català**, la presència de la llengua castellana a les aules superava per poc el 20%. Per últim, la **Universitat de Girona** presenta a les seves estadístiques que el **75,5% de la docència als seus graus es fa en català** i el castellà ocupa poc més del 12%.

Les estadístiques dels **màsters** de la URV, segons dades del **curs 2019-2020**, mostren que **el català passa a ser la tercera opció** per explicar continguts. L'última enquesta, feta durant el curs 2019-2020 als professors de màster de la universitat, subratlla que el castellà pren partit en un 42,7% de la docència, en segona posició trobem l'anglès, amb un 35,6% i finalment el català, que no arriba al **22% de la docència** en estudis de màster.

Els estudiants: intervenen en castellà

Raquel Cruces acaba d'estudiar els quatre cursos d'Administració i Direcció d'Empreses i recorda que només dos professors de l'últim semestre feien la classe en llengua catalana, **la majoria la impartia en castellà**. Per la seva banda, **Francesca Ferran** estudia Relacions Laborals i diu que ?majoritàriament els professors es dirigeixen català, tot i que també parlen en castellà de vegades?. Al seu costat, **Natàlia Peña**, que ha acabat el grau de Química a Sescelades, compara que ?hi ha diferència entre els dos campus, perquè **la majoria de professors feien les classes en castellà?**, a més, declara que els és "més fàcil" expressar-se.

A principis del curs vigent van esclatar casos mediàtics de professors d'universitats públiques d'arreu de Catalunya que canviaven la llengua del pla docent perquè es trobaven amb alumnes d'intercanvi o Erasmus que preferien fer les classes en castellà. **Èlia Martínez**, estudiant de Filologia Catalana a la URV, explica que a la classe de francès la professora **exposa l'assignatura en castellà**, ja que hi ha una estudiant de fora. La seva companya, **Lourdes Jurado**, creu que la docent **?hauria de fer la classe en francès i, en tot cas, hauria de parlar en català?** i que l'estudiant **?ha d'adaptar-se a la llengua del territori on ha decidit estudiar?**.

A les aules del Grau de Treball Social, en canvi, els estudiants valoren l'esforç del professorat estranger, sobretot sud-americà, per impartir les classes en català **?tot i que de vegades canvien**

de llengua perquè s'expressen millor?, assegura **Paula Gràcia**, estudiant d'aquest mateix grau. **Ester Ariño** apunta que també hi ha estudiants de fora que intervenen en castellà i demanen el **material de suport** en aquesta llengua, ja que les presentacions i la teoria que utilitzen els docents sempre està escrita en català?.

Així i tot, **un alt percentatge d'estudiants universitaris decideix fer el seu Treball de Fi de Grau en castellà**. Les xifres de la URV del darrer curs escolar (2020-2021) mostren que un 49,6% de Treballs de Fi de Grau presentats estaven escrits en català, el **46,5% en castellà** i prop del 4% en llengua anglesa. En estudis superiors se segueix la línia de la docència: la majoria de **Treballs de Final de Màster presentats són en castellà (52,4%)**, els projectes en llengua catalana passen el 28% i en anglès es van presentar el 19,4% dels treballs. Val a dir que **els percentatges de llengua estrangera es multipliquen en els àmbits de recerca i conferències**.

[noticiadiari]2/225403[/noticiadiari]

¿Tot estudiant hauria de poder cursar tots els estudis de grau en català?

La Universitat Rovira i Virgili segueix la màxima de **¿fomentar l'ús del català i el poliglòtisme?** als seus campus en matèria de política lingüística. És per això, que una de les mesures que s'han dut a terme per protegir els **drets lingüístics dels estudiants** és la creació d'un **portal de queixes**, consultes i propostes sobre els usos i els drets lingüístics, que es troba en funcionament des de 2011. Aquest servei és gestionat específicament per la **Comissió de política lingüística de la URV**, qui vetlla pels anomenats drets dels universitaris.

Hi ha hagut un **increment de queixes i consultes formulades del curs vigent**, segons la comissió, que n'ha gestionat 19 ara per ara, mentre que la mitjana de reclamacions i demandes de cursos anteriors era de 4,7 al llarg de tot el període acadèmic.

El també director de la **xarxa CRUSCAT** d'investigació sociolingüística Miquel Àngel Pradilla, afegeix que caldria **¿fer uns procediments d'avaluació sobre el català a les aules molt més precisos?**, a més de posar en pràctica un **pla de ¿distribució funcional de llengües?**, un horitzó de la Comissió de política lingüística de la universitat. Aquest projecte tindria l'objectiu de **¿no treure del centre lingüístic la llengua pròpia, el català, tot i ser un espai multilingüe?**. Per aquest motiu, Pradilla reflexiona que **¿tot estudiant hauria de poder cursar tots els estudis de grau en català, encara que s'hagin de duplicar grups d'assignatures?**. Pel que fa als màsters **¿cal articular una proposta lingüística que no residualitzés la llengua?**, segons el parer de l'expert.

Tot i que el català viu una **crisi d'usos important**, Miquel Àngel Pradilla declara que **¿està molt relacionada amb una crisi valorativa global de la llengua?**, en especial en la seva exigència al món laboral. És per això que el catedràtic de la URV exposa que **¿cal una cura extraordinària per fer el català necessari en tots els àmbits de la vida pública?**, amb l'objectiu de **retornar el valor a la llengua catalana**.